

Vicenç Villatoro

I si perdessin tots dos?

Hi ha dues escenes hipotètiques per a la nit del dia 9 de març que em provoquen una angoixa molt considerable quan me les imagino. En l'una, veig Rajoy, Acebes i Zaplana brindant amb cava –potser extremeny?– per l'èxit que ha tingut la seva estratègia de crispació, d'haver portat l'Estatut català al Tribunal Constitucional, d'haver tancat repetidors de TV3, d'haver promogut una bipolarització tensa de la vida política espanyola.

En l'altra, que no em provoca menys angoixa, veig Zapatero i els seus brindant amb cava –tant se val que sigui català– per l'èxit de la seva estratègia electoral. La instal·lació en el simple “No passaran”, la no presentació de cap més programa de govern ni esperança col·lectiva que la de fer de mur de contenció dels populars, hauria tingut un èxit esclatant i els socialistes espanyols s'haurien convençut que no els cal fer res, canviar res ni millorar res: n'hi ha prou d'ensenyar el fantasma del PP. Seria la pura victòria del mal menor.

Totes dues escenes em fan pànic, com a catalanista, perquè en totes dues ja hem begut oli. Si al PP li surt a compte d'excitar les bases a cop d'espanyolisme tronat, què ens esperem? Però si al PSOE li surt a compte una legislatura d'errors acumulats, de menyspreus a la catalanitat, d'incompetències ferroviàries i aèries vinculades amb un mapa d'infraestructures jacobí dibuixat a la mesura de Madrid, simplement perquè ha aconseguit convèncer els ciutadans que el PP és pitjor, no ens espera res de gaire millor. D'un PP reforçat en la seva estratègia n'hauríem d'esperar hostilitat. D'un PSOE confirmat en la seva estratègia n'hauríem d'esperar menyspreu, indiferència i un mapa de prioritats en què no sortim ni a les vores. No sé què és pitjor.

El lector potser em dirà que ja m'hi puc posar fulles, que passarà l'una escena o l'altra, que no n'hi ha més al catàleg. O guanyen els uns o guanyen els altres. D'acord. Però jo no parlava només de guanyar. Certament, o governaran els uns o governaran els altres. Però als uns i als altres, encara que guanyin, se'ls pot fer arribar un senyal de càstig, d'alarma i de protesta. Això no farà que perdin tots dos, perquè no és possible. Però sí que pot fer que tots dos se sentin castigats. Un dels dos brindarà, això és segur. Però estaria bé que també el qui brindés hagués notat en els resultats electorals l'expressió d'un malestar que el fes sentir culpable.

No és igual el PSOE que el PP, d'acord. Però en moltes coses no són l'un el contrari de l'altre. I aquesta legislatura han fet una cosa a mitges: bipolaritzar la política espanyola,

creure que calia mantenir la tensió i l'excitació dels electorats respectius a base de crispar i d'espantar. Jugar amb foc. A les eleccions als països europeus, tothom vol conquerir el centre. A les eleccions espanyoles, com que de centre no n'hi ha i els únics centrismes reals van associats a nacionalismes diferents de l'espanyol, PSOE i PP s'han repartit el pastís en dos grans talls i han mantingut baralles de gall –a veure qui la diu més grossa–, que servien per a tenir excitada la pròpia clientela, fos parlant de guerra, de religió o de nacions.

Podem discutir qui va començar. És perfectament possible –no del tot segur– que comencés el PP. Però un cop començat, tots dos grans partits espanyols han trobat una zona de confort, on la baralla els convenia a tots dos, perquè mobilitzava els propis i inconclogia qualsevol possibilitat de fer política fora del PP i del PSOE i, per tant, fora de la lògica de les dues Espanyes. Dues, perquè s'enfrontaven. Espanyes, perquè l'una i l'altra tenen perfectament clar el seu marc nacional.

“Un dels dos brindarà, això és segur. Però estaria bé que també el qui brindés hagués notat en els resultats electorals l'expressió d'un malestar que el fes sentir culpable.”

Confesso que a mi m'agradaria que les pròximes eleccions les perdessin tots dos. Ja sé que no pot ser. O potser sí, depèn. Si guanyar vol dir simplement governar, un dels dos governarà, inevitablement. Més o menys condicionats, governaran o Zapatero o Rajoy. Però si guanyar vol dir haver rendibilitzat al màxim l'estratègia, passar comptes el dia 9 de març al vespre sobre la catifa triomfal de l'increment dels vots i de la desaparició de tota vida política més enllà dels uns i dels altres, pot ser que tots dos perdin, ni que sigui una mica. Que tots dos tinguin una mica de disgust. Jo només amb aquesta mica ja estaria content.

Escriptor